

Pogoda dla (wysokiej) jakości kształcenia

Klimat szkoły i klasy a edukacyjna wartość dodana

Maciej Karwowski

Akademia Pedagogiki Specjalnej

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

EDUKACYJNA
WARTOŚĆ
DODANA

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Agenda

1. Rozumienie klimatu
2. Klimat szkoły i klasy a osiągnięcia
3. Klimat szkoły i klasy a EWD
4. Wyniki DNiP

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

EDUKACYJNA
WARTOŚĆ
DODANA

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Rozumienie klimatu

1. Różne tradycje w różnych dyscyplinach
2. Kultura a klimat
3. Rola „podzielanej percepcji”
4. Kto wytwarza klimat?

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

EDUKACYJNA
WARTOŚĆ
DODANA

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Klimat a osiągnięcia

1. Wyniki metaanaliz
2. Jaki klimat sprzyja osiągnięciom?
3. Czy istnieje uniwersalny klimat dla wysokiej jakości kształcenia?

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

EDUKACYJNA
WARTOŚĆ
DODANA

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Tabela 1. Oferta zajęć dodatkowych w szkole a wyniki egzaminu maturalnego i miary EWD w liceach i technikum.

Obszar osiągnięć	Liceum		Technikum	
	EWD	Matura	EWD	Matura
Przedmioty humanistyczne	0,20*	0,25*	0,11	0,16
Język polski	0,17 [^]	0,24*	0,12	0,17
Przedmioty matematyczno-przyrodnicze	0,17 [^]	0,24*	0,07	0,05
Matematyka	0,12	0,22*	0,08	0,06

[^] $p < 0,10$, * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$; *** $p < 0,001$. N dla liceów równe 100. Dla techników między 41 a 54

Tabela 2. Częstotliwość sięgania po podające metody nauczania a wyniki egzaminu maturalnego i miary EWD w liceach i technikach.

Obszar osiągnięć	Liceum		Technikum	
	EWD	Matura	EWD	Matura
Przedmioty humanistyczne	-0,34***	-0,35***	0,08	0,12
Język polski	-0,18	-0,21*	0,35* *	0,41**
Przedmioty matematyczno-przyrodnicze	-0,20*	-0,20*	0,06	0,06
Matematyka	0,02	0,06	-0,15	-0,12

$\wedge p < 0,10$, $*p < 0,05$; $**p < 0,01$; $***p < 0,001$. *N* dla liceów równe 100. Dla techników między 41 a 54

Tabela 3. Czas poświęcony na utrzymywanie porządku w klasie a wyniki egzaminu maturalnego i miary EWD w liceach i technikach.

Obszar osiągnięć	Liceum		Technikum	
	EWD	Matura	EWD	Matura
Przedmioty humanistyczne	-0,33**	-0,40***	-0,27*	-0,24 [^]
Język polski	-0,20*	-0,26**	-0,25 [^]	-0,26 [^]
Przedmioty matematyczno-przyrodnicze	-0,17 [^]	-0,15	-0,03	0,07
Matematyka	-0,03	0,04	-0,12	-0,02

[^] $p < 0,10$, * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$; *** $p < 0,001$. N dla liceów równe 100. Dla techników między 41 a 54

Tabela 5. Czas poświęcany na nauczanie a wyniki egzaminu maturalnego i miary EWD w liceach i technikumach

Obszar osiągnięć	Liceum		Technikum	
	EWD	Matura	EWD	Matura
Przedmioty humanistyczne	0,21*	0,26**	0,26^	0,21^
Język polski	0,14	0,19^	0,42**	0,38**
Przedmioty matematyczno-przyrodnicze	0,24*	0,23*	-0,02	-0,08
Matematyka	0,06	-0,02	0,05	0,02

^ $p < 0,10$, * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$; *** $p < 0,001$. N dla liceów równe 100. Dla techników między 41 a 54

Klimat w klasie w oczach nauczycieli

L.p	Stwierdzenie
1	A1: Nauka jest najważniejszą sprawą
2	A2: Warto się uczyć, ale nie można zapominać o innych przyjemnościach
3	A3: Lepiej chodzić do pracy, niż uczyć się w szkole
4	A4: Dobra zabawa ważniejsza niż nauka
5	A5: Żeby zostać kimś trzeba się uczyć
6	A6: Chodzenie do szkoły to strata czasu
7	B1: Uczniowie są pilni i chętni do nauki,
8	B2: W klasie panuje przyjazna atmosfera,
9	B3: Uczniowie są uprzejmi wobec nauczycieli,
10	B4: Uczniowie mogliby dać z siebie więcej, gdy chodzi o naukę,
11	B5: Uczniowie przeszkadzają w lekcjach, ignorują polecenia nauczycieli,
12	B6: Są wśród uczniów tacy, którzy są gnębieni przez innych.

Uwaga: Nauczyciele odnosili się do pozycji kwestionariusza: od A1 do A6 używając pięciopunktowej skali, gdzie 1: nikt w klasie tak nie uważa, 2: tylko nieliczni tak uważają, 3: uważa tak połowa uczniów, 4: większość uczniów tak uważa, 5: wszyscy uczniowie tak uważają. W przypadku pozycji od B1 do B6 zastosowana była czteropunktowa skala, gdzie 1: zdecydowanie tak, 2: raczej tak, 3: raczej nie, 4: zdecydowanie nie. Skale zostały odwrócone w taki sposób, aby wyższy wynik wskazywał na bardziej proskolne nasilenie klimatu.

Tabela 7. Klimat klasy oceniany przez nauczycieli a wyniki egzaminu maturalnego i miary EWD w liceach i technikach.

Obszar osiągnięć	Liceum		Technikum	
	EWD	Matura	EWD	Matura
Przedmioty humanistyczne	0,23*	0,31**	0,31*	0,30*
Język polski	0,16	0,25**	0,40**	0,40**
Przedmioty matematyczno-przyrodnicze	0,29**	0,38***	0,32*	0,34**
Matematyka	0,31**	0,32**	0,03	0,05

$^{\wedge}p < 0,10$, $*p < 0,05$; $**p < 0,01$; $***p < 0,001$. *N* dla liceów równe 100. Dla techników między 41 a 54

Relacje interpersonalne z nauczycielami (w oczach uczniów)

Tabela 8. Postrzegane relacje z nauczycielami a wyniki egzaminu maturalnego i miary EWD w liceach i technikach.

Obszar osiągnięć	Liceum		Technikum	
	EWD	Matura	EWD	Matura
Przedmioty humanistyczne	0,09	0,18 [^]	-0,22 [^]	-0,19
Język polski	0,07	0,17 [^]	-0,29 [^]	-0,19
Przedmioty matematyczno- przyrodnicze	0,24 [*]	0,24 [*]	0,03	-0,05
Matematyka	0,22 [*]	0,24 [*]	0,03	-0,05

[^] $p < 0,10$, ^{*} $p < 0,05$; ^{**} $p < 0,01$; ^{***} $p < 0,001$. *N* dla liceów równe 100. Dla techników między 41 a 54

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

EDUKACYJNA
WARTOŚĆ
DODANA

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Tabela 9. Postrzegana ważność szkoły a wyniki egzaminu maturalnego i miary EWD w liceach i technikumach.

Obszar osiągnięć	Liceum		Technikum	
	EWD	Matura	EWD	Matura
Przedmioty humanistyczne	0,45***	0,63***	-0,09	0,02
Język polski	0,39***	0,62***	-0,09	0,01
Przedmioty matematyczno-przyrodnicze	0,55***	0,70***	0,34 [^]	0,36 [^]
Matematyka	0,51***	0,70***	0,33*	0,35**

[^] $p < 0,10$, * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$; *** $p < 0,001$. N dla liceów równe 100. Dla techników między 41 a 54

Tabela 10. Częstotliwość i intensywność występowania w klasie relacji koleżeńskich a wyniki egzaminu maturalnego i miary EWD w liceach i technikach.

Obszar osiągnięć	Liceum		Technikum	
	EWD	Matura	EWD	Matura
Przedmioty humanistyczne	0,54***	0,53***	0,03	0,15
Język polski	0,52***	0,53***	0,03	0,14
Przedmioty matematyczno-przyrodnicze	0,28*	0,45***	0,22	0,29
Matematyka	0,25*	0,45***	0,22 [^]	0,28*

[^] $p < 0,10$, * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$; *** $p < 0,001$. *N* dla liceów równe 100. Dla techników między 41 a 54

Przyjaźń w klasie

Tabela 11. Częstotliwość i intensywność występowania w klasie relacji przyjaźni a wyniki egzaminu maturalnego i miary EWD w liceach i technikach.

Obszar osiągnięć	Liceum		Technikum	
	EWD	Matura	EWD	Matura
Przedmioty humanistyczne	0,51***	0,52***	0,01	0,10
Język polski	0,49***	0,52***	0,02	0,10
Przedmioty matematyczno-przyrodnicze	0,27*	0,47***	0,18	0,20
Matematyka	0,25*	0,47***	0,18	0,20

$\wedge p < 0,10$, $*p < 0,05$; $**p < 0,01$; $***p < 0,001$. *N* dla liceów równe 100. Dla techników między 41 a 54

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

EDUKACYJNA
WARTOŚĆ
DODANA

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Tabela 12. Częstotliwość i intensywność występowania w klasie relacji wrogości a wyniki egzaminu maturalnego i miary EWD w liceach i technikach.

Obszar osiągnięć	Liceum		Technikum	
	EWD	Matura	EWD	Matura
Przedmioty humanistyczne	-0,37***	-0,39***	0,08	-0,02
Język polski	-0,37***	-0,41***	0,09	-0,002
Przedmioty matematyczno-przyrodnicze	-0,24**	-0,36***	-0,10	-0,16
Matematyka	-0,21*	-0,36***	-0,10	0,15

$^{\wedge}p < 0,10$, $*p < 0,05$; $**p < 0,01$; $***p < 0,001$. N dla liceów równe 100. Dla techników między 41 a 54

Wnioski

- Rola klimatu może być bardziej kompleksowa niż się wydaje:
 - Różnice między obszarami kształcenia
 - Różnice między typami szkół
- Nie zawsze wysoka „spójność interpersonalna” jest pożądana z punktu widzenia efektywności kształcenia

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

EDUKACYJNA
WARTOŚĆ
DODANA

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

